

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Soukromá střední škola podnikatelská Náchod, s. r. o.

Tyršova 207, 547 01 Náchod

Identifikátor školy: 600 012 271

Zřizovatel: Ing. Anna Ptáčková, Pavlišovská 180, 547 03 Náchod

Školský úřad Náchod, Kladská 1092, 547 01 Náchod

Termín konání orientační inspekce: 15. - 19. listopad 1999

Čj.	093 272/99 - 3018
Signatura	oi3ft302

Soukromá střední škola podnikatelská vznikla v roce 1992. Její zaměření bylo od začátků orientováno na přípravu středoškolsky vzdělaných pracovníků pro výkon obchodně-podnikatelských funkcí ve výrobních podnicích, v tuzemském i mezinárodním obchodě, v cestovním ruchu a dalších službách ve státní i veřejné správě. Zapojením a účastí v mezinárodních vzdělávacích projektech a spolupráci se zahraničím chce škola v budoucnu přispět k oživení regionálního cestovního ruchu a k rozvoji ekologického turismu.

V současné době škola má dvě pracoviště. V budově Sokolovny v Náchodě jsou třídy studijních oborů Ekonomika a podnikání, zaměření Obchodní akademie a Ekonomické lyceum, v Hronově pak třídy se zaměřením na management cestovního ruchu. Pedagogický sbor školy je tvořen celkem 25 učiteli, z nichž 10 spolupracuje se školou externě. V 6 třídách všech ročníků je 131 žáků, z toho 102 dívek.

Přehled jednotlivých oborů a platných učebních dokumentů udává následující tabulka:

Pracoviště Náchod, Tyršova 207

Kód a studijní obor	Zaměření	Čj. a datum schválení učebních dokumentů
63-41-M (63-17-6/00) Ekonomika podnikání	004 Obchodní akademie	19 295/94-23 24. 6. 1994
78-42-M (63-97-5/04) Lyceum	002 Ekonomické lyceum	15 364/94-23 8. 6. 1994

Pracoviště Hronov, Komenského nám. 8

Kód a studijní obor	Zaměření	Čj. a datum schválení učebních dokumentů
64-42-M (63-98-6/52) Organizace a management v odvětví	040 Management cestovního ruchu	22 581/94-23 19. 9. 1994

Poznámka: kódy v závorkách jsou uvedeny podle JKOV.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Součástí provedené inspekce byla hospitační činnost ve vyučování. Z celkového počtu 37 hospitací (v tom 4 ve dvouhodinových blocích) bylo 13 zaměřeno na výuku jazyků, 10 hospitačních návštěv se uskutečnilo v předmětech ekonomického charakteru a ve výpočetní technice a 14 hospitací bylo zaměřeno na matematiku a hospodářské výpočty a na některé další všeobecně vzdělávací předměty.

Jazyková výuka

Byla kontrolována a hodnocena výuka českého jazyka, anglického jazyka, německého a francouzského jazyka (nepovinný předmět). Výuka těchto předmětů respektuje učební plán ve shodě s rozvrhem hodin a se zápisem učiva vyučujícími v třídních knihách. Jazyková výuka respektuje rovněž učební osnovy. Všichni vyučující zpracovávají podrobněji učební osnovy do tematických plánů, které slouží jako výchozí materiál pro přípravu jednotlivých hodin.

Téměř všichni pedagogové byli zodpovědně připraveni na výuku. Stanovené výukové cíle respektovaly aktuální stav tříd.

Časový harmonogram učiva dle tematických plánů je plněn při výuce jazyka německého v 2.EP a francouzského jazyka v prvních ročnících, kde vyučující plnil plány učiva již s měsíčním předstihem. Mírné zaostávání v ostatních předmětech bylo způsobeno účastí žáků na tematickém zájezdu do Španělska.

Výuka českého jazyka je zajištěna plně kvalifikovanou vyučující, která připravuje žáky i v mimoškolních aktivitách souvisejících s účastí žáků v recitačních soutěžích, olympiádách v českém jazyce. Výuka jazyka německého je zajištěna jednou plně kvalifikovanou vyučující, která rovněž připravuje žáky na konverzační soutěže, a dvěma vyučujícími pedagogicky způsobilými. Výukou francouzského jazyka je pověřen pedagogicky nezpůsobilý vyučující, výuka anglického jazyka je zabezpečena třemi vyučujícími, z nichž jedna je plně kvalifikována, dvě si doplňují vzdělání.

Dílčí nedostatky pedagogicky nezpůsobilých učitelů se promítají do organizace a forem práce při výuce. Naopak odborný potenciál plně kvalifikovaných vyučujících se odráží i na kvalitě výuky. Vedení školy zabezpečuje formou povinných předmětů výuku anglického, německého a francouzského jazyka, formou nepovinných předmětů výuku ruského a španělského jazyka.

Výuka českého jazyka probíhá v prostorných kmenových učebnách, žáci mají dostatek pracovního místa. Výuka cizích jazyků je realizovaná v Náchodě převážně ve dvou jazykových učebnách, v Hronově rovněž ve dvou učebnách. Každý vyučující má k dispozici radiomagnetofon.

Vyučující i žáci využívají při výuce českého jazyka a literatury čítanky z nakladatelství Trizonia, které byly schváleny MŠMT ČR, a na rozdíl od literárních dějin (Trizonia) jsou pro výuku vyhovující. Dějiny literatury jsou jako učebnice stručné, někdy s neopravenými omyly. Pro výuku jazyka je vyhovující učebnice z nakladatelství Trizonia ve srovnání s mluvnici češtiny doporučené pro žáky cestovního ruchu z nakladatelství Fortuna, ve které chybějí cvičení na fixaci probíraného učiva.

Žáci mají možnost si vypůjčit knihy doporučené četby jednak ze školní knihovny, kde je umístěno asi 50 svazků převážně odborné literatury, ale také z Městské knihovny Hronov, která je umístěna ve stejné budově jako detašované pracoviště školy.

Odborný růst vyučujících je zajištěn odběrem odborné literatury, zejména časopisu Český jazyk a literatura.

Pro doplnění materiální základny pro výuku českého jazyka a literatury jsou užívány vhodné ukázky ze starších učebnic, nebo nakopírovaný materiál z odborných příruček.

Všechny učebny pro výuku jazyků jsou vyhovující, zjištěné tepelné i světelné podmínky učeben jsou velmi dobré, učebny jsou vybaveny videorekordéry, televizí, radiomagnetofony, mapami příslušných zemí, nástěnnými tabulemi gramatických paradigmat.

Vyučující i žáci používají při výuce anglického jazyka inovovanou řadou Headway s videokazetami, používány jsou i zvukové nahrávky, písně, filmy v angličtině. Výuka bývá rozšířena o práci s texty a obrázky z časopisů Bridge, Friendship. Příruční knihovna anglického jazyka obsahuje více jak 100 svazků zaměřených na cestovní ruch, ale i odborných gramatických příruček a slovníků.

Materiální zázemí pro výuku německého jazyka představují především učebnice Německy s úsměvem I. a II.díl. Učebnice vyhovují pro výuku jen částečně, neboť není početně vyvážená výchozí složka každé lekce, tj. základní text vzhledem k prezentovanému množství gramatického učiva. Výuka německého jazyka je rozšířena o příručky Wir lernen fürs Abitur a Deutsch in Gespräch, Deutschsprachige Länder. Vhodnými doplňky jsou i diapozitivy, mapy,

atlasy německy mluvících zemí.

V letošním školním roce bylo započato s výukou francouzského jazyka. Materiálně technické zázemí pro tento předmět se začíná budovat.

Během výuky jazyků v době inspekčního výkonu bylo zjištěno, že většina hodin byla členěna do částí věnovaných opakování, objasňování učiva, procvičování vždy s určitou časovou dispozicí v přiměřeném tempu, při výuce cizích jazyků byly aplikovány formy práce s výraznými relaxačními prvky.

Výuka cizích jazyků byla většinou organizována povely v příslušném jazyce. Při výuce převládala metoda komunikativní nad metodou gramaticko-překladovou. Výjimečně byla výuka redukována na receptivní čtení s následným překladem.

Vyučující dávali žákům dostatečný prostor pro samostatné učení, pro vyhledávání adekvátní slovní zásoby, pro nácvik rozhovorů, přihlíželi k individuálním schopnostem žáků, které vycházely z délky výuky jazyka, ze zkušeností a získaných znalostí žáků.

Téměř všichni vyučující měli zařazen do výuky produktivní jazykovou dovednost-poslech se zpětnovazebnou kontrolou formou otázek vyučujících, nebo formou správných odpovědí na kontextovou situaci. Fixace učiva probíhala zejména při práci s knihou, sešitem při doplňování jednotlivých cvičení nejen gramatických, ale i fonologického charakteru. Věcná a odborná správnost výuky cizích jazyků byla hodnocena jako vynikající stejně jako v českém jazyce a literatuře. Všechny navštívené hodiny českého jazyka byly věnované literatuře, takže je hodnocena z výuky část literární. Výuka literatury byla organizována aktivním zapojením žáků do výkladu nového učiva pedagogů, získané poznatky dovedli žáci pohotově aplikovat při rozboru prozaických textů a básní. Pro pestrost metod výuky byla využívána i moderní didaktická technika.

Žáci byli motivováni pro intenzivnější práci vizuální i auditivní metodou nejen při výuce cizích jazyků, ale i při výuce českého jazyka, kde prostřednictvím poslechu úryvků dobové hudby a ukázkami děl výtvarného umění mohli žáci vnímat a chápat i složitější sociokulturní pozadí dané doby a osvojovali si tak všechny druhy umění v komplexnosti.

Při výuce cizích jazyků jsou žáci trvale motivováni možnostmi zahraničních stáží v Anglii, Španělsku, Německu, Francii. Velmi dobré výsledky jazykové výuky jsou rovněž zúročovány v různých konverzačních soutěžích i při soutěžích, které jsou chystány žáky školy pro žáky základních škol.

Žáci byli rovněž motivováni klasifikací. Menší prostor dostávalo sebehodnocení a sebereflexe při zkoušení žáků.

Dobré vztahy mezi učiteli a žáky se vytváří mimo jiné bezprostředním a přátelským chováním, vystupováním a jednáním. Tyto vztahy se pak dále upevňují vzájemnou komunikací, žáci mají pocit důvěry v pedagogy, mohou vystoupit se svým názorem, zejména při výuce literatury, kde každý žák měl příležitost interpretovat umělecké dílo svým způsobem a jeho přístup k dílu, rozbor díla, vlastní názor byly vyučujícím respektovány a přijímány.

Nové metody výuky cizím jazykům dávají příležitost žákům pracovat společně na řešení týmového úkolu. Předávání různých informací v rámci komunikativní metody probíhalo na základě možností a schopností žáků, které byly podmíněny věkem žáků a jazykovými znalostmi a dovednostmi. Při počáteční výuce jazyků byla schopnost žáků přenášet informace na kvalitativně i kvantitativně nižším stupni.

Výukové cíle předmětu se mimo jiné dařilo při výuce plnit díky zodpovědnosti vyučujících vůči žákům.

Přes drobné výše uvedené nedostatky v úvodní části stati je oblast plánování hodnocena velmi dobře. Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré, personální podmínky rovněž velmi dobré, psychohygienické podmínky byly při výuce příznivé a jsou proto hodnoceny jako velmi dobré, členění hodin odpovídalo zásadám psychohygieny a je hodnoceno jako velmi dobré.

Oblast organizace, forem a metod výuky je hodnocena velmi dobře. Část výuky, která je sledována a hlediska motivace a hodnocení, je klasifikovaná známkou dobrou a jsou v této části výuky ještě rezervy ze strany vyučujících. Interakce a komunikace tak, jak byla hodnocena při výuce, je klasifikovaná jako velmi dobrá.

Výuka literatury v rámci českého jazyka byla velmi kvalitní a byla hodnocena jako velmi dobrá. Jako velmi dobrá byla hodnocena celkově výuka anglického jazyka a jedna vyučovací jednotka německého jazyka, ačkoliv celkově je výuka německého jazyka hodnocena jako dobrá. Stupněm ještě vyhovující byla hodnocena francouzština.

Hodnocení kvality vzdělávání v předmětech matematika a hospodářské výpočty

Průběh vzdělávání v oblasti výše uvedených předmětů byl sledován v 6 vyučovacích hodinách matematiky a 3 hodinách hospodářských výpočtů. Výuka je zajištěna dvěma učiteli s odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilostí. Nižší stupeň odborné způsobilosti u jednoho z vyučujících nemá žádný negativní vliv na kvalitu výuky. Týdenní hodinová dotace odpovídá schválenému učebnímu plánu, navýšení celkového počtu hodin matematiky pro studijní zaměření Obchodní akademie je v souladu s povolenými úpravami učebnímu plánu. Předložené tematické plány obsahově navazují na členění učiva v osnovách a zajišťují jeho návaznost mezi jednotlivými ročníky. Náplň vzdělávání jednotlivých studijních oborů je vyučujícími obsahově upravována a přizpůsobována s ohledem na konkrétní studijní zaměření. Volba didaktických i metodických postupů ve výuce je přiměřena ročníku a aktuálnímu složení třídy.

Výuka sledovaných předmětů probíhá v kmenových třídách. Učební místnosti vyhovují základním psychohygienickým zásadám, jsou vybaveny vyhovujícím školním nábytkem. V některých učebnách je trvale umístěn zpětný projektor. Jeho využití ve výuce bylo však sporadické. Žáci používají vhodné učebnice matematiky. Názorné trojrozměrné učební pomůcky jsou k dispozici jen v omezeném množství, chybí jakékoliv jiné vizuální plošné didaktické materiály např. transparenty. Zlepšení současného stavu je možné docílit zhotovením transparentů a modelů svépomocí nebo ve spolupráci se sousedními odbornými školami.

Nejčastější a základní formou výuky, kterou vyučující používají, je výklad. Postupují přiměřeným tempem tak, aby žáci stačili nové učivo sledovat a registrovat. Dostatečný prostor je věnován procvičování nového učiva, zdůrazňování základních pojmů a postupů, důraz je kladen na pochopení principů a souvislostí. Volba příkladů je spojená s praktickým využitím, výsledky výpočtů jsou posuzovány z hlediska jejich reálného významu. Dílčím nedostatkem je absence slovního komentáře žáka při práci u tabule.

Sledované hodiny měly klasickou stavbu nebo byly orientovány na procvičování a opakování učiva. Byly dobře strukturovány, jednotlivé fáze i celé hodiny byly využity efektivně. Vyučující uplatňovali ve výuce individuální přístup, vytvářeli dostatek prostoru pro samostatnou práci žáků a aktualizovali učivo s ohledem na studijní zaměření žáků.

Motivační prvky byly zpravidla vhodně zakomponovány do úvodu hodiny. Promítaly se také při aktualizaci učiva a v příkladech zaměřených na praktické využití učiva. Znalosti

a dovedností prověřují vyučující nejčastěji na začátku hodiny formou ústního zkoušení. Výsledek je po slovním zhodnocení zapsán do studijního průkazu. Posuzuje se hlavně pochopení učiva, znalost základních pojmů a schopnost jejich aplikace v praxi a při řešení příkladů. Méně prostoru a pozornosti ze strany vyučujících je věnováno souvislému věcnému projevu a formulačním schopnostem žáků. Jinak je způsob hodnocení přiměřený a objektivní.

Mezi učiteli a žáky jsou velmi pěkné a vyvážené vztahy. Jejich odrazem je klidná a příznivá pracovní atmosféra, dobrá aktivita a vzájemná komunikace žáků s učiteli.

Sledované jevy ve výuce matematiky a hospodářských výpočtů jsou hodnoceny takto: plánování, příprava, personální a psychohygienické podmínky výuky velmi dobře, materiální podmínky dobře, organizace, formy a metody výuky velmi dobře, hodnocení žáků, interakce a komunikace ve výuce velmi dobře.

Celková úroveň výuky matematiky a hospodářských výpočtů je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání ve výuce některých přírodovědných předmětů a zeměpisu.

Hospitace se uskutečnily v hodinách fyziky, chemie a zeměpisu. Celkově bylo navštíveno sedm vyučovacích jednotek. Výuka se řídí platnými učebními dokumenty jednotlivých studijních oborů. Obsahově i rozsahem je učivo přizpůsobeno studijnímu zaměření žáků. Rozdílné zpracování tematických celků je zachyceno v tematických plánech vyučujících. Umožňuje plnění výukových cílů, dodržování vzdělávacích standardů a zamezuje obsahové duplicitě.

K realizaci výuky sledovaných předmětů je v maximální míře využívána dostupná kvalifikace učitelů. Ze 3 pedagogů vyučujících fyzice a chemii dva splňují kritéria odborné i pedagogické způsobilosti, jeden má odbornou způsobilost pro výuku chemie v základní škole. Tato skutečnost vzhledem k povaze předmětu a dlouholeté pedagogické praxi vyučující neovlivňuje průběh a kvalitu výuky. Učitelé zeměpisu nesplňují požadované kvalifikační předpoklady. Pouze jeden ze dvou vyučujících má pedagogickou způsobilost. Oba mají o zeměpis značný zájem, jeden vlastní osvědčení o vykonání klasifikační zkoušky průvodce cestovního ruchu. Jeho teoretických i praktických vědomostí a zkušeností je využíváno ve výuce odborných předmětů ve studijním zaměření na cestovní ruch. Přestože pozorovaná úroveň a kvalita hospitovaných hodin zeměpisu je velmi dobrá, bylo by doplnění kvalifikačních požadavků vyučujících prospěšné.

Materiální vybavení školy pro výuku výše uvedených předmětů je rozdílné. Ve sbírkách zeměpisů je dostatek map, atlasů a dalšího obrazového materiálu. Ve studovně na pracovišti v Hronově je literatura, prospekty a videokazety s převládajícím obsahovým zaměřením na zeměpis cestovního ruchu. Podle potřeby využívají učitelé i svoje vlastní dokumentární materiály. Používání učebních pomůcek při výuce je časté, funkční a efektivní.

Jednoduché a vhodné učební pomůcky byly velmi účelně použity ve výuce chemie i fyziky. Celkově však je materiální vybavení v této oblasti na velmi nízké až nevyhovující úrovni po stránce kvalitativní i kvantitativní, neboť sbírky těchto předmětů prakticky neexistují. Do budoucna bude nutné zajistit základní pomůcky, přístroje a zařízení pro prezentační i experimentální účely. Naproti tomu kladně lze hodnotit používání vhodných učebnic fyziky i chemie. Didaktická technika ve vyučování byla využívána jen ojediněle.

Po stránce organizační a věcné měly sledované hodiny velmi dobrou úroveň. Při výuce byly dodržovány didaktické i metodické zásady a principy. Většina hodin měla klasickou strukturu. Vedle výkladu byly používány i jiné formy a metody výuky. Zejména při výuce zeměpisu byl využíván žákovský referát a zařazován dialog učitel-žák. Žáci měli dostatek prostoru pro samostatnou práci a případné dotazy. Využití hodiny z tohoto hlediska bylo značně efektivní.

Výklad měl vždy přiměřené tempo, postup byl jednoduchým stručným zápisem zachycen na tabuli. Důraz byl kladen na pochopení učiva a vytváření uceleného přehledu a systému poznatků.

Předepsaná praktická cvičení jsou prováděna v laboratořích okolních škol v Náchodě nebo Hronově. Kontrolou bylo zjištěno, že protokoly ze cvičení nejsou ukládány ve škole.

Dílčím nedostatkem z hlediska celkové organizace výuky je skutečnost, že výuka některých předmětů je soustředěna do vícehodinových bloků. Přes objektivní důvody vedoucí k této úpravě bude nutno počet takto odučených hodin omezit na minimum.

Motivace byla nenásilná, prováděna formou žákovských referátů a aktualizaci učiva při procvičování a opakování učiva. Prověřování probíhalo často frontálně, bez zkoušení a hodnocení. Žáci se vcelku dobře orientovali v probraném učivu, odpovídali věcně a pohotově na zadávané otázky, většinou chápali souvislosti a vztahy. Jisté potíže měli žáci při formulaci závěrů a při samostatném souvislém projevu.

Sledované hodiny se vyznačovaly kvalitní a příznivou pracovní atmosférou. Přispívalo k tomu seriózní vystupování vyučujících, respektování dohodnutých pravidel jednání a odpovědný přístup žáků k výuce. Vzájemná komunikace byla přirozená a nenásilná, diskuse byla věcná a oboustranně vyvážená.

Souhrnně lze sledované jevy ve výuce hospitovaných předmětů uvedené skupiny hodnotit takto: plánování a přípravu výuky velmi dobře, psychohygienické a personální podmínky z ohledem na kvalitní průběh výuky velmi dobře, materiální podmínky jako dobré, organizaci, formy a metod výuky jako velmi dobré, motivaci, hodnocení a komunikaci jako velmi dobré.

Úroveň a podmínky vzdělávání ve fyzice, chemii a zeměpisu lze celkově hodnotit jako velmi dobrou.

Hodnocení odborných ekonomických předmětů a výpočetní techniky

V rámci inspekce bylo navštíveno celkem 13 vyučovacích jednotek v předmětech ekonomika, účetnictví, podniková ekonomika, obchodní korespondence a výpočetní technika. Výuku zajišťuje pět učitelů, z toho dva mají odbornou i pedagogickou způsobilost k výuce, jeden pouze způsobilost odbornou, jeden způsobilost pedagogickou a jeden učitel (vyučující většinu odborných ekonomických předmětů) nemá způsobilost ani odbornou, ani pedagogickou.

Hodinová dotace jednotlivých předmětů je v souladu se schváleným učebním plánem. Učební osnovy jsou plněny. V předmětech ekonomika a obchodní korespondence byly na návrh předmětové komise odborných ekonomických předmětů provedeny dílčí změny oproti učebním osnovám spočívající v přesunu učiva mezi jednotlivými ročníky a v jiném časovém rozvržení učiva během školního roku. Úprava není v rozporu s celkovým obsahem a rozsahem učiva jmenovaných odborných předmětů v průběhu celého studia. V souladu s Metodickým pokynem MŠMT ČR k postupu při úpravě vzdělávacího procesu škol a školských zařízení čj. 18 276/98-20 z 30. dubna 1998 ředitelka školy písemně schválila výše uvedené změny prohlášením ze dne 19. 11. 1997. V předmětu ekonomika probíhá ve 3. ročníku v rámci rozšířené hodinové dotace tohoto předmětu i výuka aplikované ekonomie podle programu nadace Junior Achievement. Pedagogické dokumenty k výuce aplikované ekonomie předpokládají spíše vytvoření volitelného předmětu ve 3. ročníku. V rámci zvýšené hodinové dotace ekonomiky dochází i k výuce některých témat, která jsou probírána i v předmětu hospodářské výpočty, což vede k částečné duplicitě učiva.

Výuka většiny hodin se uskutečňuje v klasických učebnách, které jsou k tomuto účelu dobře vybaveny a funkční způsobem i esteticky vyzdobeny. Vyučování obchodní korespondence

a výpočetní techniky probíhá v odborných učebnách, které jsou zařízeny speciálním nábytkem. Rovněž některé hodiny ekonomiky jsou disponovány do odborné učebny výpočetní techniky. Žáci v těchto hodinách pracují v rámci aplikované ekonomie na programu ekonomických her MESE. Mají k dispozici elektronické psací stroje a počítače typu Pentium v dostatečném množství. Počítače jsou propojeny do sítě a jsou připojeny na Internet. Výuka obchodní korespondence a výpočetní techniky je dělena na skupiny. Pro většinu předmětů mají žáci k dispozici učebnice. Ve větší míře jsou však využívány pouze v účetnictví a v obchodní korespondenci. Určitým nedostatkem výuky je fakt, že většina hodin je ve škole organizována formou dvouhodinovek, případně je výuka určitého předmětu soustředěna pouze do jednoho vyučovacího dne v rámci týdne.

Sledované hodiny měly rozdílný průběh a různou úroveň. Hodiny ekonomiky jsou v naprosté většině pojaty klasickým způsobem. Po úvodním opakování, které obvykle probíhá zdoluhavým ústním zkoušením u tabule, následuje referát s aktuální ekonomickou tematikou. Zbývající část hodiny je pojata jako výklad učitele za minimální spolupráce třídou. Zápis učitele na tabuli byl velmi stručný nebo nebyl prováděn vůbec. Žáci dostávali v průběhu hodiny velmi málo prostoru pro vlastní práci, převládá monolog učitele. Většina hodin postrádala závěrečné shrnutí látky. Hodiny, které jsou v rámci aplikované ekonomie vyučovány ve formě činnosti studentské firmy, mají sice ryze pracovní charakter, ale probíhají ve velké skupině žáků, z nichž se pouze část aktivně zapojuje do práce.

Hodiny účetnictví a obchodní korespondence mají činnostní charakter, žáci jsou neustále zapojováni do práce a jsou vedeni k samostatnému vyvozování a zdůvodňování závěrů. V průběhu výuky běžně pracují s účetními doklady a dalšími materiály. V jednom případě vyučující velmi dobře využila práce s chybou, která je obsažena v učebnici. Při výuce těchto předmětů učitelé efektivně využívají tabule. Individuální práce se žáky byla patrná především v hodinách obchodní korespondence. Vyučující důsledně dbá na používání desetiprstové hmatové metody, menší pozornost však věnuje vytváření správných návyků při sezení u psacího stroje. Hodnocení žáků v předmětu obchodní korespondence se uskutečňuje formou klasifikace písemných zkoušek a vypracovávaných písemností.

Výuka výpočetní techniky probíhá výhradně u počítačů. Vyučující velmi dobře vyvozuje společně se žáky nové učivo, které je následně prakticky procvičováno. Zároveň je procvičována a upevňována již dříve probraná látka. Osnovu probírané látky zachycuje učitel přehledně na tabuli. Žáci jsou vedeni k samostatnosti a logickému myšlení. V průběhu hodiny jsou neustále aktivizováni, vyučující se jim v případě potřeby věnuje individuálně. Žáci projevují o výuce zájem. Vyučující je dokáže pro ni velmi dobře motivovat. Klasifikaci žáků provádí formou hodnocení zpracovávaných úloh na počítači.

Vztahy mezi žáky a učiteli jsou pozitivní, převážně většině hodin panovala pracovní atmosféra. Výuka probíhá na dobré odborné úrovni.

Plánování a příprava výuky a personální podmínky jsou hodnoceny jako dobré, materiální podmínky velmi dobré, psychohygienické podmínky dobré, organizace, formy a metody výuky velmi dobré, motivace a hodnocení žáků jsou dobré, komunikace velmi dobrá.

Celkově je výuka sledovaných předmětů hodnocena jako dobrá s tím, že výrazně lépe je hodnocena.

Hodnocení kvality vzdělávání

V hodnocení sledovaných ukazatelů u vybraných předmětů stejně jako v celkovém hodnocení předmětů převládá stupeň velmi dobrý. Rezervy jsou ve využití didaktické techniky a ve zlepšení motivačních a komunikačních faktorů výuky.

Celková úroveň výuky a vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce práce školy není písemně zpracována jako ucelený dokument. Jedním z důvodů je i nejasná ekonomická budoucnost školy. Nástin práce školy a částečná analýza uplynulého školního roku jsou zachyceny v úvodní kapitole Výroční zprávy školy za školní rok 1998/99 a rodiče jsou s nimi seznámeni na úvodní rodičovské schůzce.

Vedení školy zpracovává roční plány, které jsou zaměřeny na výchovně vzdělávací činnost školy. Roční plán obsahuje základní cíle výchovně vzdělávací práce školy, systém řízení a kontroly práce v této oblasti a organizaci školního roku. Ostatními oblastmi práce školy se plán nezabývá.

Roční plán je ve škole rozpracováván do plánů měsíčních, které jsou dále průběžně aktualizovány. Obsahují zejména časový harmonogram akcí školy v daném období. Na větší akce školy (např. maturitní zkoušky, přijímací zkoušky apod.) jsou sestavovány zvláštní plány.

Vlastní plány práce na školní rok si zpracovávají i jednotlivé předmětové komise. Zahrnují hlavní cíle jejich práce v nastávajícím školním roce a akce, které chtějí ve škole příslušné komise pořádat.

Výuka probíhá v souladu s rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ve všech třech schválených oborech a v souladu s učebními plány. Volitelné předměty jsou žákům nabízeny v omezeném počtu a jsou pro žáky povinně volitelné, čímž je do jisté míry omezena možnost jejich profilace podle zájmů a dalšího uplatnění v praxi či při studiu ve VOŠ a VŠ. Např. v oboru obchodní akademie má škola možnost zařadit v průběhu studia až 22 hodin volitelných předmětů, žákům školy je však nabízeno jen 9 hodin volitelných předmětů. Zbývající část hodin přidělilo vedení školy jako zvýšenou dotaci povinným předmětům. V poměrně značné míře však škola nabízí žákům předměty nepovinné.

Vedení školy vychází vstříc talentovaným žákům. V tomto školním roce mají dvě žákyně, které reprezentují ČR ve sportu, povolen individuální studijní plán.

Plánování má ve škole velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizační zajištění průběhu školního roku je uvedeno v Plánu výchovně vzdělávací činnosti. Tento plán je zpracováván vedením školy pro každý školní rok. Kromě stručného časového přehledu základních akcí plán zachycuje hlavní cíle vzdělávací činnosti na daný školní rok a popisuje pracovní náplň a kompetence pracovníků v závislosti na jejich funkčním zařazení. Tyto povinnosti zároveň korespondují s popisem práce v jejich pracovní smlouvě.

Pro jednotlivá pracoviště jsou jmenováni ředitelkou školy zástupci ředitele, zodpovědní za organizaci a průběh pedagogické činnosti. Vedení školy spolupracuje s předmětovými komisemi a studentskou radou. Zástupci těchto orgánů, stejně jako hospodářští pracovníci, jsou pravidelně zváni na porady vedení, které se konají jednou týdně. Zápisy z porad jsou

vedeny, úkoly a závěry jsou písemně zveřejňovány ve sborovně školy. Rychlé předávání aktuálních a naléhavých zpráv a informací je možné díky každodennímu styku vedoucích pracovníků s ostatními zaměstnanci školy.

Škola udržuje průběžně styk s rodiči a zákonnými zástupci žáků. Formou třídních schůzek, zápisů do studijních průkazů, případně osobním stykem je informuje o chování a prospěchu žáků. Kromě toho škola využívá kontaktů s rodiči, odborníky v ekonomice, podnikání nebo cestovním ruchu, k získávání nových informací, k zpětnovazebnému ověřování úrovně znalostí žáků a k srovnávání obsahu výuky zejména odborných předmětů vzhledem k aktuálnímu stavu a potřebám praxe. Připomínky jsou předávány vedení školy přímo nebo prostřednictvím třídních učitelů.

Škola se prezentuje na veřejnosti. Je častým organizátorem různých soutěží, zapojuje se do řešení mezinárodních ekologických projektů, účastní se řady kulturně vzdělávacích akcí. Žáci školy se podílejí na realizaci průvodcovských aktivit v době prázdnin i o víkendech, spolupracují s okresními organizacemi v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Ve spolupráci s Hospodářskou komorou a Úřadem práce v Náchodě škola pořádá rekvalifikační a jazykové kurzy. Touto spoluprací získává mnoho informací z oblasti svého profesního zaměření. Poznatky, podněty a připomínky z mimoškolní činnosti využívá pro zkvalitnění vlastní práce.

Organizační struktura školy umožňuje účinné řízení činnosti školy. Vedení školy využívá výsledků spolupráce s poradními orgány, s rodiči a s orgány státní správy a samosprávy k zkvalitnění organizační práce. Řídí se obecně závaznými právními předpisy. Prezentace školy na veřejnosti je cílevědomá a účelná. Kvalitu a funkčnost organizačního uspořádání lze hodnotit jako velmi dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení a vedení pracovníků navazuje na realizaci plánovaných úkolů a záměrů školy. Na jednotlivých pracovištích školy tuto činnost zajišťují vedoucí těchto pracovišť. Zaměřují se na plnění závěrů z provozních a pedagogických porad, z porad vedení školy a na průběžnou kontrolu pracovních činností pedagogických pracovníků. Díky častému kontaktu vedoucích pracovníků s ostatními učiteli lze potřebné úkoly a informace předávat přímo ústně nebo písemně. Tím je zároveň zajištěna vzájemná komunikace, umožňující bezprostřední reakci na danou problematiku nebo její řešení. Princip řízení a sdělování informací je přehledný, jednoduchý a účinný, nevyžaduje vytvářet nadřazené řídicí mechanismy.

Mezi priority organizační činnosti patří snaha vedení školy o dosažení a udržení co možná nejlepší úrovně kvalifikovanosti pedagogických pracovníků, zejména v oblasti odborných a profilových předmětů. Výuka sledované skupiny předmětů je z 55 % zajištěna pedagogy s požadovanou odbornou způsobilostí, pedagogickou způsobilost má 66 %. Část pedagogů má odbornou způsobilost pro výuku na nižším stupni. Vedení školy umožňuje všem učitelům doplňování odborného i pedagogického vzdělání a účast na vzdělávacích akcích Pedagogického centra v Hradci Králové a Centra vzdělávání v Náchodě. Začínajícím pedagogům a pracovníkům bez pedagogického vzdělání poskytuje odbornou i pedagogickou pomoc pro plnění běžných činností spojených s organizací vyučovacího procesu. Při přijímání nových pedagogických pracovníků je preferována odborná způsobilost uchazečů.

Za účelem stimulace činnosti a zkvalitňování práce učitelů provádí vedení školy veřejné vyhodnocování a oceňování pracovníků. Kritéria hodnocení jsou pracovníkům sdělena na zahajovací poradě. Součástí hodnocení je zejména kvalita výuky, mimoškolní činnost a plnění mimořádných úkolů. Závěry hodnocení jsou součástí ukazatelů pro výši finančního osobního ohodnocení. Dílčím nedostatkem systému hodnocení je to, že kritéria hodnocení nejsou

písemně podchycena a dostatečně průkazně zveřejněna.

Vedení a motivování pracovníků je součástí systému řízení. Pro konkrétní podmínky školy je promyšlené a vyhovující. Chybí písemná formulace hodnotících kritérií. Celková úroveň vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako dobrá.

Kontrolní mechanismy

Systém kontroly je vypracován samostatně nezávisle na jiném školním dokumentu. Pravomoci kontroly jsou rozděleny mezi ředitelku školy a dva výkonné ředitele. Tito výkonní ředitelé působí jeden na pracovišti v Náchodě, druhý na pracovišti v Hronově.

Pedagogickou dokumentaci školy kontrolují výkonní ředitelé (třídní knihy, studijní průkazky, třídní výkazy, tematické plány). Povinná dokumentace je kontrolována jednak k začátku školního roku, jednak průběžně.

Na týdenních poradách vedení probíhá kontrola plnění zadaných úkolů, každý výkonný ředitel odpovídá ředitelce za své pracoviště.

Ve škole pracují 3 předmětové komise jazykových předmětů a dvě komise profilujících se předmětů, všechny komise spolupracují i v rámci příprav maturitních zkoušek. Schůzky těchto komisí jsou stanoveny v plánu výchovně vzdělávací činnosti školy. Ředitelka školy kontroluje plnění plánů těchto předmětových komisí vždy na pedagogických radách.

Kontrola výchovného poradenství probíhá průběžně, výchovná poradkyně školy konzultuje problémy a úkoly s vedením školy.

Na základě plnění povinností třídního učitele byl v minulém školním roce stanoven rozsah osobního ohodnocení. Po platové úpravě je i nadále sledována kvalita práce třídního učitele, ale bez motivačního finančního ohodnocení. Výkonní ředitelé kontrolují měsíčně plnění těchto povinností.

Ředitelka školy kontroluje vždy ke konci kalendářního roku soupis majetku, provoz z hlediska hygieny a bezpečnosti práce, prolongaci smluv.

Externí specialista kontroluje provoz školy a jejího hospodaření, a to jednou za čtvrt roku a ke konci kalendářního a školního roku. V minulém školním roce 1998/99 byla škole přidělena státní dotace 2 096 000,- českých korun, z této částky byla část použita na výplatu mezd a odvody pojištění. Z výběru školního bylo použito 200 000,- českých korun na nákup učebních pomůcek, učebnic, drobného materiálu. Počítačové vybavení školy bylo zakoupeno z prostředků hospodářské činnosti školy.

Pro vnitřní evaluaci kvality vyučovacího procesu slouží celostátní i vnitřní evaluační testy. V minulém školním roce psali žáci školy testy Scio jen fakultativně. Žáci školy se rovněž zúčastnili testů zadávaných v termínu před sondou Maturant Výzkumného ústavu pedagogického v Praze. Kromě klasifikovaných testů z anglického jazyka žáci participují i na psychologických testech. Výsledky sondy Maturant v minulé školním roce byly nad celostátní úrovní a zejména v anglickém 63,6% , německém 64,8 % a českém jazyce 68,6 % prokázali žáci vysoké procento úspěšnosti.

K evaluaci vzdělávacího procesu slouží i hospitace ředitelky školy (11 plánovaných hospitací v tomto školním roce) a hospitace výkonných ředitelů (15 plánovaných hospitací každý), celkem 41hospitací. V minulém i letošním školním roce jsou hospitace zaměřeny tematicky, dle ročníků i předmětů. V loňském školním roce stejně jako v letošním jsou hospitace zaměřeny na kvalitu výuky jazyků (angličtina, němčina), prověřuje se výuka témat cestovního ruchu, ekologický turismus, praxe prvních ročníků a témat, která inovují a rozšiřují učivo učebních osnov.

Kontrolní systém školy, kontrolní mechanismy jsou klasifikovány jako velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Řídící činnost je soustředěna na základní oblasti práce školy. Uplatňované metody a mechanismy řízení umožňují vedení školy operativní a plynulé ovládání chodu školy a zajišťují spolehlivou úroveň řídicí práce. Kvalita řízení je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 7. 12. 1998, čj. 33 495/98-21,
- zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol ve znění platných předpisů,
- plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 1999-2000,
- měsíční plány práce školy ve školním roce 1998/99,
- plán práce předmětové komise odborných ekonomických předmětů a zápisy ze schůzek této komise,
- výroční zpráva školy a výroční zpráva o hospodaření za školní rok 1998/99,
- učební dokumenty vyučovaných studijních oborů,
- tematické plány vyučujících,
- personální dokumentace,
- třídní knihy a třídní výkazy pro školní rok 1999-2000,
- srovnávací testy z anglického jazyka a psychologie vytvořené pro vnitřní evaluaci,
- výsledky srovnávacích testů sondy Maturant,
- rozvrhy hodin obou pracovišť.

ZÁVĚR

Učební program školy je v současné době orientován hlavně na výuku studijních oborů ekonomického charakteru. Jisté prioritní a výhledové preferované postavení má zaměření na cestovní ruch, jehož rozvoj především v regionálním měřítku předpokládají projekty celostátního i okresního významu. Naproti tomu výuka oboru Ekonomické lyceum z důvodů malého zájmu uchazečů dobíhá.

Škola má vytvořeny potřebné prostorové i personální podmínky pro realizaci stanovených a deklarovaných výchovně vzdělávacích cílů. Materiálně technické předpoklady výuky jsou pro oblast odborných i profilových předmětů velmi dobré. Dílčí opatření bude nutné provést za účelem vybavení školy základními učebními pomůckami pro výuku některých všeobecně vzdělávacích přírodovědných předmětů.

Průběh a organizace výuky zejména nosných a dominantních předmětů má kvalitní úroveň. Účelnější využívání didaktické techniky zejména zpětných projektorů ve výuce a současně kladení důrazu na schopnost samostatného a souvislého věcného projevu žáků jsou oblasti, jejichž uplatňování přispěje ke zlepšení úrovně vyučovacího procesu.

Vedení školy má jasnou představu o další činnosti školy. Systém řízení a kontroly je funkční

a přehledný.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na rok 1998 byly čerpány v souladu s platnými předpisy. Nákup učebních pomůcek byl financován ze školného a ostatních příjmů. Vynaložená částka činila asi 10% celkových příjmů na soukromý účet na školní rok 1998/99. Vzhledem k stávajícímu materiálně technickému stavu lze konstatovat účelné čerpání finančních prostředků pro zajištění dobré úrovně výchovně vzdělávací práce školy.

Škola má ve městě i v okolí dobrou pověst. Svými vzdělávacími aktivitami, prováděnou hospodářskou činností a spoluprací s místními organizacemi se snaží upevnit svoji pozici mezi ostatními středními školami v regionu a v povědomí veřejnosti.

Na základě provedené inspekce lze získané poznatky shrnout do následujících pozitiv a negativ:

Pozitiva

- vynikající úroveň výuky výpočetní techniky ve škole,
- nadprůměrné výsledky žáků v českém a anglickém jazyce v srovnávacích testech sondy Maturant,
- prosazování komunikativní metody při výuce cizích jazyků ve vyšších ročnících,
- laskavý přístup vyučujících k žákům,
- důsledné uplatňování mezipředmětových vztahů při výuce českého jazyka, literární poznatky uváděné v souvislosti s uměním zobrazovacím, hudbou, historií.
- zapojení školy do programu aplikované ekonomie,
- orientace výchovně vzdělávacího programu školy na oblast ekologického turismu a vyvíjení konkrétních aktivit,

Negativa

- nevyhovující materiální vybavení pro výuku fyziky a chemie,
- nadměrné využívání dvouhodinových vyučovacích jednotek v rozvrhu, případně zařazování všech hodin jednoho předmětu do stejného vyučovacího dne,
- absence pestrosti metod výuky cizím jazykům (audiovizuální, humanistická).

Doporučení inspekce k další činnosti školy:

- vybavit sbírky fyziky a chemie aspoň základními učebními pomůckami,
- protokoly ze cvičení ukládat ve škole po dobu studia žáka,
- ve výuce více využívat didaktické techniky a učebních pomůcek,
- větší pozornost věnovat schopnosti samostatného věcného a souvislého projevu žáků,
- mezi volitelné předměty ve 3. ročníku zařadit předmět s programovou náplní aplikované ekonomie,
- vypracovat ucelenou písemnou koncepci práce školy,
- zpracovat komplexní roční plán zahrnující veškeré oblasti práce školy,
- rozšířit učební osnovy a v důsledku toho i tematické plány pro výuku cizích jazyků jednotlivých tříd o obsah Standardů odborného vzdělávání pro cestovní ruch čj. 28 280/98-23 MŠMT ČR,

- připravit maturitní okruhy předmětů cizích jazyků se zřetelem na výše jmenované standardy,
- nadále usilovat o zvyšování celkové úrovně kvalifikovaností pedagogických pracovníků.
- zvýšit frekvenci prověřování vědomostí výuky jazyků, a to písemnou i ústní formou a s tím související frekvenci klasifikace, zejména v nižších třídách.

Jednotlivé výsledky hodnocení úrovně činnosti sledovaných oblastí svědčí o tom, že škola plní svoji výchovně vzdělávací i společenskou funkci. Efektivita využívání finančních prostředků pro vzdělávací účely a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům je velmi dobrá. Kvalita vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá, úroveň řízení rovněž jako velmi dobrá. Celkově je činnost školy hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eduard Suchanek	Mgr. Eduard Suchanek v. r.
Členové týmu	Ing. Tomáš Hrubý	Tomáš Hrubý v. r.
	Mgr. Dana Janulíková	Dana Janulíková v. r.

V Náchodě dne 10. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. ledna 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Ing. Anna Ptáčková	Ptáčková v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	27. 1. 2000	Předáno osobně
Zřizovatel	5. 1. 2000	093 4/2000

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nepodány